

ORIOI CANOSA

**LA
VOLTA
AL MÓN
EN
QUARANTA
DIES**

animallibres

1

En el qual es narren els preparatius per a un llarg viatge que acabarà sent encara més llarg

Podríem començar dient que l'Amàlia vivia en una casa situada just a la punta del nas més gran del món. Pot semblar una rucada, això, perquè l'Amàlia és una nena, no un poll o un bacteri. I perquè aquesta no és una història fantàstica d'éssers minúsculs que viuen als plecs de la pell dels humans. Però és absolutament cert, això del nas.

Agafeu un mapa del món on hi surti la península Ibèrica i mireu-vos-la detingudament. Si us hi fixeu bé i teniu una mica d'imaginació (no es pot anar per la vida sense una mica d'imaginació!), hi veureu el cap d'una noia que mira cap a l'oceà Atlàntic. La cara d'aquesta noia coincideix

exactament amb els límits de Portugal, i la resta de la península forma una cabellera espessa i rinxolada que els geògrafs no es posen d'acord si és rossa o morena.

Ara busqueu l'ull d'aquesta noia: hi trobareu una petita ciutat de carrerons estrets i façanes blanques anomenada Coïmbra. I, si baixeu una mica i us acosteu a la punta del nas, podreu llegir-hi el nom de Cascais, que és on viu l'Amàlia. Ja ho veieu, aquesta història ha començat com si fos una narració fantàstica i, sense adonar-nos-en, ja som en un relat del tot diferent.

I ara feu el favor de guardar aquest mapa ben a mà perquè de segur que durant les properes pàgines el consultareu més d'una vegada: ens disposem a fer la volta al món!

Comencem.

L'Amàlia vivia en una casa situada just a la punta del nas més gran del món. Era una caseta de color crema força tronada envoltada d'un petit jardí en un barri tranquil on quasi mai hi passava res de notable. Per tant, el dia en què l'enorme porta metàl·lica del jardí de l'Amàlia es va obrir i en va sortir un camió recobert de plaques solars, els veïns van treure el cap per la finestra per veure què passava.

–Què, Amàlia? Estàs preparada per al viatge? –va dir l'àvia Marisa mentre acabava de carregar les maletes al camió.

–Em sembla que sí. Una mica nerviosa, potser –va contestar la neta.

–Nerviosa? No pateixis, noia. Serà el viatge més tranquil que hags fet mai.

L'Amàlia va somriure. Tenia ganes d'anar als Estats Units, és clar, sobretot per retrobar-se amb la mare, que feia sis setmanes que havia agafat un avió en direcció a Nova York.

–No he fet mai cap viatge tan llarg –va dir.

–Jo tampoc, i això que he viscut una pila d'anys. De fet, serà la primera vegada que pujaré en un vaixell. Em fa molta il·lusió, Amàlia!

L'Amàlia i la Marisa sabien perfectament què hi anaven a fer, a Nova York, així com l'origen d'aquell camió tan estrany i per què la Lucinda, la mare de l'Amàlia, feia sis setmanes que havia marxat. Però vosaltres, que acabeu d'arribar a la nostra història, potser necessitareu que us en fem cinc cèntims, no? Doncs aprofitem que l'Amàlia i la Marisa encara trigaran una estona a carregar les maletes al camió i mirem de posar-nos al dia.

La Lucinda era inventora. I no una inventora de diumenge a la tarda: era una de les científiques amb més coneixements sobre energia solar de tot Cascais, de Portugal i del món sencer. Les empreses del ram se

la rifarien si no fos perquè ella preferia treballar sola tancada al seu taller inventant andròmines que funcionessin amb energia solar. D'aquest taller havien sortit tota mena d'invents, però el més extraordinari de tots, sens dubte, era el camió solar.

Si mai heu vist un cotxe mogut amb energia solar, ja deveu saber que acostumen a ser vehicles molt petits, d'una sola plaça, estrets, baixets i molt incòmodes. Això és perquè les plaques solars que cobreixen la carrosseria del cotxe només produeixen energia per moure un trasto de poc pes durant poca estona: aquest és el gran problema d'aquest tipus de vehicles. Però la Lucinda havia inventat un sistema totalment nou, molt més eficient que els anteriors, que permetia captar tanta energia del nostre astre proper que podia moure un camió voluminós i encara en sobrava per viatjar tota la nit. Si això fos un tractat de mecànica, ara us explicaria l'enginyós mecanisme pel qual la Lucinda havia aconseguit que els col·lectors solars fotovoltaics de cinquena generació tinguessin una eficiència *Air mass zero* superior al 50% gràcies al tel·lurur de cadmi combinat amb selenur d'indi, però com que és una novel·la, deixarem l'explicació tècnica aquí. Només cal que sapiguen que el camió solar de la Lucinda tan sols necessitava un rajolinet d'oli d'oliva cada vint mil quilòmetres per funcionar. Això sí: havia de ser oli d'oliva extra verge de la millor qualitat.

Aquest camió, la Lucinda l'havia construït en secret. Tan sols la seva filla i la seva mare n'estaven al corrent, del seu invent. I ara havia arribat el moment de donar-lo a conèixer i rebre els aplaudiments de la comunitat científica mundial. I si queien quatre calerons, també serien benvinguts, naturalment!

És per això que la Lucinda havia viatjat a Nova York per participar en el Congrés Mundial de l'Energia Solar. Havia marxat amb l'ordinador i dues carpetes plenes de fórmules matemàtiques, plànols i dibuixos del seu camió, i durant sis setmanes s'havia reunit amb un munt de savis i sàvies per ensenyar-los el seu invent: a ells sí que els havia explicat tot això del tel·lur de cadmi combinat amb selenur d'indi. Ja se sap, els científics prefereixen llegir un tractat de mecànica analítica que una bona novel·la, són gent estranya.

Ara bé, per més plànols i fórmules matemàtiques que els ensenyés, el que li calia per convèncer tothom que havia fabricat un camió solar capaç de viatjar sense problemes només amb un rajolinet d'oli era, precisament, mostrar-los el camió. I un camió solar no és una cosa que puguis desar al fons de la maleta quan pugés en un avió!

És per això que l'Amàlia i la Marisa estaven a punt d'embarcar-se en un vaixell de mercaderies que sortiria de Lisboa aquella nit. Creuarien l'oceà Atlàntic durant catorze dies i, un cop a Nova York, encara els quedarien tres setmanes per anar de vacances amb

la mare pels boscos de Nova Anglaterra: la presentació del camió al Congrés Mundial de l'Energia Solar no seria fins al cap de quaranta dies.

Amb aquestes explicacions em sembla que ja esteu al dia. Podem tornar a Cascais, on la Marisa estava a punt de tancar la porta del camió. Si us afañeu, encara ens podrem colar a dins i us l'ensenyo una mica. Què us sembla?

Era un camió gros. Molt gros. Tenia tres eixos de quatre rodes cadascun, unes rodes enormes i de solcs amples com les d'un tractor. La cabina era arrodonida i tenia tres seients. Només s'hi podia accedir des de l'interior del camió, perquè la cabina no tenia portes laterals. La part de darrere era més ampla que un bungalou. I dic això perquè quan hi entraves semblava que fossis dins d'una d'aquestes casetes que hi ha als càmpings: hi havia una cuina, dues habitacions, un bany i una sala d'estar, des d'on s'accedia a la cabina. L'exterior del camió, l'havien decorat amb franges de pintura marró i blanca, i el sostre era cobert de plaques solars.

—Amàlia, has agafat la carpeta amb els visats i els papers del camió?

—Sí, àvia. I he posat un rajolí d'oli al motor.

—I tant, l'oli! Mira que si ens n'oblidem i fem malbé el camió abans del congrés...

Totes dues van enfilear-se al camió i a través del menjador van entrar a la cabina.

No es pot dir que l'Amàlia fos baixeta, per a la seva edat. De la Marisa, en canvi, sí que es pot dir: era baixeta, robusta i amb uns cabells negres, curts i atapeïts que li naixien just per sobre la muntura de les ulleres, cosa que la deixava pràcticament sense front. Assegudes a la cabina d'aquell camionàs feien una fila molt curiosa.

—Tenim encara un munt d'hores abans d'arribar al port. Et sembla bé si anem a fer una visita a la Carminha? —va preguntar la Marisa quan engegava el motor.

La Carminha era la millor amiga de la Marisa i passaven tant de temps juntes que per a l'Amàlia era com una segona àvia. Això sí, no s'assemblaven en res: la Carminha era alta i prima, tenia els cabells blancs com el bacallà i no callava ni sota l'aigua.

—Genial, àvia! Podem passar el dia plegades. El vaixell no surt fins a les onze de la nit.

La Marisa va guiar el camió pels carrers de Cascais. Era la primera vegada que conduïa un vehicle tan gran, però no semblava gens amoïnada.

—Anirem fins a casa seva. Estoril és aquí al costat, i des d'allà a Lisboa hi ha menys de trenta quilòmetres. En mitja hora ens plantarem al port.

Van fer el viatge molt a poc a poc. La Marisa tenia ganes de conduir una mica abans de tancar-se dues setmanes en un vaixell i a l'Amàlia li agradava el ronc suau i silenciós d'aquell camió.

La Carminha les esperava a la vorera just davant de casa seva.

–Déu-n’hi-do, quina andròmina! –va dir quan es va aturar el motor.

–Ja ho veus –va dir la Marisa–. D’aquí a poques setmanes, la fotografia d’aquest prodigi de la tècnica sortirà a tots els diaris!

La Carminha va abraçar les seves amigues.

–Voleu menjar el millor bacallà al forn que hauréu tastat mai? –va dir-los.

–L’has fet tu? –va preguntar l’Amàlia.

La Marisa va riure.

–La Carminha? En els seixanta-nou anys que fa que corre pel món, no crec que hagi entrat més de deu vegades en una cuina. I de segur que totes deu eren per agafar un refresc de la nevera.

–Guisar no és el meu fort, ho reconec. Ara, tu tampoc no saps fer ni un ou ferrat, Marisa! Però aquí al costat hi ha un restaurant on fan el millor bacallà d’Estoril. Us sembla bé si anem a treure-hi el cap? Ves a saber quines porqueries us donaran aquests dies, a bord del vaixell!

Van dinar molt bé, com només es menja quan darrere els fogons hi ha algú que cuina amb un somriure als llavis. Com que no tenien res més a fer i tot i ser un dilluns de finals de gener el sol escalfava una mica, van passar la tarda a la terrassa del restaurant, menjant ametlles i parlant del viatge.

–I com t’ho faràs amb l’escola? –va preguntar la Carminha–. Seràs fora un munt de dies!

–Ja està tot arreglat –va contestar l’Amàlia–. La mestra m’ha posat una pila de deures i cada dia m’hi hauré de posar una estona, però no passa res. La mare i ella estaven d’acord que aquest viatge també serà una bona oportunitat per aprendre moltes coses noves i que val la pena anar-hi.

–No sé si les monges del col·legi Amor de Deus on vaig anar de petita m’haurien deixat marxar en vaixell als Estats Units un parell de mesos tan fàcilment...

Quan el sol es va amagar, van conduir lentament fins al port de Lisboa, un dels més grans d’Europa. La Carminha havia decidit que les acompanyaria fins al vaixell i consultava el mapa al seu telèfon mòbil. El contrast entre els carrers tranquils d’Estoril i Cascais i el trànsit frenètic de cotxes, vaixells i camions del port de Lisboa les va posar en guàrdia. Allò era molt gran i calia prestar atenció per tal de no perdre’s.

–Moll d’Alcântara, és aquí –va dir la Carminha sense aixecar la vista de la pantalla–. Terminal número 3.

–Aquí no hi ha cap vaixell... –va dir l’Amàlia.

–Encara és d’hora, falten tres hores per a les onze –va dir la Marisa, sense donar-hi gaire importància.

Van aparcar el camió i van passejar pel moll. No hi havia ningú. Al costat del moll hi havia un edifici d'oficines i la Marisa va entrar a preguntar mentre l'Amàlia i la Carminha s'esperaven fora tot mirant els vaixells i les gavines.

Cinc minuts més tard, la Marisa va tornar. Estava pàl·lida.

–Ens hem equivocat –va dir amb una veu molt fluixeta–. El vaixell ja ha marxat...

–Què vols dir, que ens hem equivocat? –va protestar la Carminha–. Escolta, que aquí ho diu ben clar:

«VAIXELL: SAINT-MICHEL
TRAJECTE: LISBOA - NOVA YORK
SORTIDA: 11 AM (20 DE GENER)».

La Marisa va agafar el bitllet de les mans de la Carminha i se'l va llegir una altra vegada.

–Exacte: hi diu 11 am, és a dir, les onze del matí, no les onze de la nit.

La Carminha estava molt enfadada.

–I des de quan 11 am vol dir les onze del matí? L'abreviatura *am*, de tota la vida, vol dir 'abans de la mitjanit'. Ho sap tothom!

–Doncs es veu que no. *Am* vol dir 'abans del migdia'.

La Marisa i l'Amàlia es van quedar una estona en silenci, posant ordre a les seves idees i mirant d'entendre què significaria aquell error. La Carminha, per contra, no callava.

–Enviaré una queixa formal a la companyia naviera. Això no pot ser! Us han deixat enrere per una miserable lletra, per confondre una *a* amb una *p*! Exigiré que facin mitja volta!

–Deixa-ho córrer –va tallar-la la Marisa–. A hores d'ara el vaixell ja deu ser a les Açores, i l'error ha estat nostre. No sé per què vaig pensar que tots els vaixells salpaven al vespre i ni ho vaig comprovar.

L'Amàlia estava molt preocupada.

–I ara què farem? La mare no es pot quedar sense mostrar el camió al congrés de Nova York, ha treballat tota la vida per a aquest moment!

–No pateixis, Amàlia, comprarem un altre bitllet per al proper vaixell.

Van fer una llarga cua a l'oficina del port, però va ser en va: el proper vaixell no sortia fins al cap de sis setmanes i, a sobre, no quedaven places per a vehicles.

–La mare va comprar aquests bitllets fa molts mesos. No és fàcil, embarcar un camió cap a l'altra punta del món...

–L'hem feta bona –va dir la Marisa, a qui el bacallà del migdia ja no li semblava tan bo i començava a penedir-se d'haver-se'l menjat.

La Carminha va esclatar a riure.

–Au, noies, no en feu un gra massa, tampoc! No serà tan plàcid com havíeu planejat, però encara hi podeu anar, a Nova York.

–Com? –van fer àvia i neta alhora.

–Teniu un camió, oi? I els camions serveixen per fer quilòmetres. I entre Nova York i vosaltres el que hi ha, precisament, són quilòmetres!

–I un oceà, de fet –va dir l'Amàlia, que en geografia anava bastant forta.

–Un oceà si hi aneu en direcció oest, però cap a l'est...

La Carminha va treure de nou el seu telèfon.

–A veure, on tinc el mapa? Aquí. Mireu: anant cap a l'est, si creueu Europa i el nord d'Àsia, arribareu a l'estret de Bering i de seguida sereu a Alaska. Des d'allà només us caldrà fer tot el continent americà de punta a punta i arribareu a Nova York. És una mica més lluny que Cascais, però tampoc no ho veig impossible.

La Marisa i l'Amàlia no treien els ulls del telèfon.

–Espereu, que tinc una aplicació d'aquestes que calculen les rutes. A veure... Ja està! Diu que hi ha vint-i-cinc mil quilòmetres de distància i que es poden recórrer en trenta-sis dies i mig. Quant heu dit que falta, per a la presentació al congrés?

–Quaranta dies –va dir l'Amàlia.

–Doncs mira, encara us en sobren tres i mig. Per als imprevistos, que en un viatge com aquest de segur que n’hi ha algun.

L’Amàlia estava convençuda que la Carminha ho deia de broma. La Marisa, en canvi, feia cara de reflexionar-hi molt seriosament.

–Avui és 20 de gener –va calcular–. Són quasi les dotze de la nit i demà serà 21. I hi hem d’arribar l’1 de març a les nou...

–Am o pm? –va preguntar la Carminha.

–Les nou del vespre –va aclarir la Marisa–. Tenim exactament quaranta dies.

–I no serà perillós? –va dir l’Amàlia, que tenia la sensació que era l’única que conservava una mica el seny–. Una nena i la seva àvia viatjant soles pel món...

–Potser sí –va acceptar l’àvia–. A més, passarem per països on les dones no tenen els mateixos drets que els homes, ves a saber què ens podem trobar...

–Desenganyat, Marisa –la va tallar la Carminha–. Les dones no tenen els mateixos drets que els homes enlloc. Aquí tampoc. El món és un fàstic. Però no anireu soles, perquè jo també m’hi apunto.

La Marisa i l’Amàlia van intercanviar una mirada. Tot plegat era una mica fort.

–Tens raó, Carminha. No pot ser tan difícil –va dir la Marisa–. Som-hi?

–Som-hi! –va contestar l’Amàlia, pensant en sa mare.

–Doncs, au, cap al camió! –va dir la Carminha–.
El primer tram, conduexo jo.

–La volta al món en quaranta dies... –va dir la Marisa, reflexionant en veu alta mentre es cordava el cinturó–. No hi havia una novel·la que es deia *La volta al món en vuitanta dies*?

–De degur que sí –va respondre la Carminha–. Els escriptors fan novel·les sobre pràcticament qualsevol ximpleria. Tenen massa temps lliure.

Totes tres van riure.

–Vuitanta dies! –va dir la Carminha–. Quina colla de ganduls!

Van creuar Lisboa dalt del camió i van enfilear l'autopista. Era negra nit, però havien decidit fer una mica de ruta abans d'aturar-se a dormir. Amb l'excitació del moment, a més, tampoc no haurien pogut adormir-se.

Tot i l'emoció del viatge i les ganes de reunir-se amb sa mare, l'Amàlia no ho veia del tot clar.

–Dius que hem de creuar l'estret de Bering, oi? Com ens ho farem?

–Ja ho veurem, estimada –va contestar la Carminha–. Ara no t'hi capfiquis, que encara falten un munt de dies per arribar-hi. A més, ja ho diu el nom: si és estret, no serà gaire complicat de passar-hi, no et sembla?

L'Amàlia no les tenia totes.

–I la roba? Al nord d'Europa i a Rússia hi deu fer molt fred, al gener. No tenim prou roba d'abric.

Carminha, tu, de fet, no dus ni una muda de canvi...

–No pateixis, Amàlia. Ara no tenim temps de fer maletes. Ja comprarem la roba, el menjar i tot el que necessitem pel camí.

–A la cartera hi duc els diners que m’ha donat ta mare per a les despeses del viatge –va dir la Marisa.

–I jo tinc la targeta de crèdit –va dir la Carminha, prement l’accelerador i incorporant-se a l’autopista de l’est–. Ja ho trobarem.

–Exacte! –va dir la Marisa, rient–. Mentre hi ha visa, hi ha esperança!